

החרמ"ש ברמת-הגולן, יוני 1967

דוגמה מאולתרת של הוורמאכט הגרמני שיבשה את דרכי המחשבה של צה"ל. והכניסה את החרמ"ש למלכודת של חיל-השיריון

החרמ"ש - שבזנל

יחיד מכר צבאות העולם, אין החרמ"ש כי צה"ל שייך לחיל-הרגלים. בניגוד מוחלט לטבעו, לאופי תפקידיו הייעודיים ולטובת עצמו, הוא שייך לחיל-השיריון. במחיר הפרת המוסכמות המוכחות, חסר צה"ל חרמ"ש — כלומר, חי"ר מודרני — של ממש: ואותו גוף ספציפי המכיר נה "חרמ"ש" והנחשב מעין "חיל-מישנה" בתוך חש"ן, ראוי יותר לקראו "חיל-שרתי-טנקים".

שלא כל-יחידים בסיסים דומים אחרים בצה"ל, מותנה תיקונו של זה, כדבר ראשון וקובע, הקודם ליצירת בסיס תורתי חדש, בשינוי מיבנה כוחות-היבשה: דבר לא יזוז, ולא יחול שום שינוי מהותי וקבוע לטובה, עד שלא ייצא החרמ"ש מחיל-השיריון (חש"ן) ויעבור, בשלמות, לחיל-הרגלים. הוצאת החרמ"ש תגרום, כמובן, אוטומטית, לי פירוק חש"ן, ולאובדן מעמדו ובכירותו הנוכחיים, כי תותיר אותו כ"חיל-הטנקים" — לא רק למעשה (כפי שהינו כבר מזמן), אלא גם להלכה.

בכך יחופל אנאכרוניזם מפריע, וגם תאבד אחת הדוכסיות הגדולות והחזקות בצה"ל — וזהו אולי הקושי המכריע (שחרי, צא וחשב,

נעשה — או קרוב להיעשות — המהפך העקרוני במיבנה ואירגון כוחות-היבשה, אשר רק במסגרתו וכתולדתו יהיה לצה"ל חיל-רגלים, המסוגל לתפקד כגורם-עוצמה ראשי ומרכזי בלוחמת-היבשה, כשותף שווה-ערך (טקטי) לחיל-המסתער השני, חיל-הטנקים. אחת הראיות הוודאיות לכך שאכן כך הם

נאח בנימין עמידרור

פני הדברים ושתהליך עקירת החי"ר עדיין מתנהל כולו מתחת קו-האפס, היא קיומו הנמשך של "מחדל החרמ"ש".

פירוק "חיל-השיריון"

החרמ"ש, או "חיל-הרגלים-המשורייני", הוא בימינו גילגולו ההכרחי והרגיל ביותר של החי"ר, בכל צבא וזירה שבהם לוחמת-היבשה היא בעיקרה "משוריינת" — כלומר, נעשית על-ידי כוחות המושתתים על רק"מ (רכבי קרב-משורייני). "שיריון" החי"ר, הנעשה באמצעות ציודו בנגמשים (גוסאייסות-משוריינים) מסוגים שונים, איננו משנה את אופי החי"ר או תפקידיו. כמו שהוא מוסיף עליהם כושרים טכנו-טקטיים חדשים. בכוח תוספת זו — ורק בכוחה — יכול החי"ר להמשיך ולמלא את תפקידיו הייעודיים המסורתיים, שעדיין אי-אפשר בילעדיהם, גם בשדה-הקרב "המשורייני".

בצה"ל, אשר הצורך — המתגבר בבחירה — הפכוהו צבא "משורייני" מובהק, "צורת" החרמ"ש היא צורת-היסוד ההכרחית של החי"ר; ואם החי"ר איננו חרמ"ש, הרי שגזרו עליו מראש, בוודאות, שלא יוכל למלא, כדבר קבוע ורגיל, את תפקידיו ההכרחיים והמרכזיים של חיל-הרגלים בלוחמת-היבשה שבה ייצא צה"ל עצמו — וביותר, דווקא באותם קרבות, אשר צה"ל הוא שיכתיב את אופיים.

תי הסקירות האחרונות, שפורסמו בסידרה זו, הוקדשו לטיפול בחיל-הרגלים. החיל, שהיה "מלכת שדה-הקרב" ועמוד-השדרה של צה"ל, שרוי מאז תום מלחמת-העצמאות בתהליך מתמיד של ירידה — אשר הואצה בין מלחמות ששת-הימים ויוס-הכיפורים, עד שהפכה התדרדרות.

אחרי אוקטובר '73 גאה גל (חולף) של פירסומים ציבוריים בנושאי מיבנה צה"ל ואירגונו. אך רובם התרכזו — נכון יותר, הצטמצמו — בהקשרי ה"שיריון"; כלומר, הטנקים.

פעולת אנטבה גרמה, באורח שצריך להיראות לכאורה מוזר ביותר מוחמת אירלנד-בנטינות עליה במניות הצנחנים, וכיוון שהצנחנים מהי וזים את עיקר מונינו ובניינו של חיל-הרגלים "המוצח" בצה"ל — תופעה שהיא דעצמה עיר וות משונה ויוצא-דופן — עזו כציבור גם מניות החי"ר בכלל.

אמנם, נכון הדבר כי מילכד התדמית השתפר החי"ר גם מבחינות ממשיות ומשמעותיות יותר, משום שאחד ה"לקחים" אשר למד צה"ל ממלחמת יוס-הכיפורים היה,

**שום דבר לא ישתנה
לטובה עד אשר יעבור
החרמ"ש כולו מחיל-
השיריון לחיל-הרגלים**

כי בניגוד לתפיסה החדשנית והמקורית שלו עצמו קודם לאותה מלחמה, טרם הגיע הזמן לחסל סופית ולקבור את חיל-הרגלים.

אולם השינוי הוא חיצוני בעיקרו ושיטתי מדי — ומתאים לכנותו "שיפור", רק ביחס למצב ששרר קודם המלחמה האחרונה. אבל לא בהשוואה למה שיכול וצריך להיות החי"ר של צה"ל.

להיות הדבר ביותר, שעדיין אין סימנים המעידים כי

**הוצאת החרמ"ש מחיל-
השיריון יביא לפירוק
אחת הדוכסיות הגדולות
והחזקות ביותר של צה"ל**

שבכך, "יאבד" תפקיד-ארוג אחר, ועימו עוד כמה תפקידים של תא"לים וא"מ"ים!) אמנם, מהיות "המערכת" בנויה ומתפקדת כפי שהינה, ברור כי בחינת העניין, כמו קבלת ההחלטה הקובעת, הן מתפקיד הרמטכ"ל ובידיו. אולם הכנת הביסוס התורתי והמעשי, וכן ניהול העבודה השחורה של המאבק המתמיד לתיקון המעוות, מוטלים על אנשי החי"ר. אם ועד שלא יפעלו הם, לא יישבר הקיסאון המצמית. ככל שישקיעו